

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М. Є. ЖУКОВСЬКОГО
«ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ІМ. О.О. ЗЕЛЕНСЬКОГО (№ 504)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Ірина ВАСИЛЬЄВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

« 31 » серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Обчислювальна техніка та мікропроцесори (КП)»
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 17 «Електроніка та телекомунікації»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 172 «Телекомунікації та радіотехніка»
(код і найменування спеціальності)

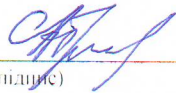
Освітня програма: «Інжиніринг і програмування інфокомунікаційних систем»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2023 рік

Розробник: АБРАМОВ Сергій, доцент кафедри інформаційно-комунікаційних технологій ім. О.О. Зеленського, канд. техн. наук, доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри _____
інформаційно-комунікаційних технологій ім. О.О. Зеленського
(назва кафедри)

Протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри д.т.н., професор
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Володимир ЛУКІН
(ім'я та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 1	Галузь знань 17 «Електроніка та телекомунікації» Спеціальність 172 «Телекомунікації та радіотехніка» Освітня програма «Інжиніринг і програмування інфокомунікаційних систем» Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	<i>Обов'язкова</i>
Кількість модулів – 2		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 1		2022/2023
Індивідуальне завдання – курсовий проект		Семестр
Загальна кількість годин – 16/30		4-й
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,0 самостійної роботи здобувача – 0,88		Лекції*
		0 годин
		Практичні, семінарські*
		16 години
		Лабораторні*
	0 годин	
	Самостійна робота	
	14 годин	
	Вид контролю	
	диф. залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
16 годин/14 годин

*Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: формування у здобувачів практичних навичок та вмінь при проектуванні цифрових автоматів, а також апаратно-програмних пристроїв та систем на їх основі.

Завдання: навчити здобувачів основам побудови цифрових автоматів.

Компетентності, які набуваються:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ПК2. Здатність вирішувати стандартні завдання професійної діяльності на основі інформаційної та бібліографічної культури із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій і з урахуванням основних вимог інформаційної безпеки.

ПК3. Здатність використовувати базові методи, способи та засоби отримання, передавання, обробки та зберігання інформації.

ПК4. Здатність здійснювати комп'ютерне моделювання пристроїв, систем і процесів з використанням універсальних пакетів прикладних програм.

ПК6. Здатність проводити інструментальні вимірювання в інформаційно-телекомунікаційних мережах, телекомунікаційних та радіотехнічних системах.

ПК10. Здатність здійснювати монтаж, налагодження, налаштування, регулювання, дослідну перевірку працездатності, випробування та здачу в експлуатацію споруд, засобів і устаткування телекомунікацій та радіотехніки.

ПК13. Здатність організувати і здійснювати заходи з охорони праці та техніки безпеки в процесі експлуатації, технічного обслуговування і ремонту обладнання інформаційно-телекомунікаційних мереж, телекомунікаційних та радіотехнічних систем.

Очікувані результати навчання:

ПРН3 – Вміння застосовувати знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій, обчислювальної і мікропроцесорної техніки та програмування, програмних засобів для розв'язання спеціалізованих задач та практичних проблем у галузі професійної діяльності.

ПРН6 – Вміння проектувати, в т.ч. схемотехнічно нові (модернізувати існуючі) елементи (модулі, блоки, вузли) телекомунікаційних та радіотехнічних систем, систем телевізійного й радіомовлення тощо.

ПРН12 – Вміння використовувати системи моделювання та автоматизації схемотехнічного проектування для розроблення елементів, вузлів, блоків радіотехнічних та телекомунікаційних систем.

Пререквізити – «Схемотехніка», «Цифрова схемотехніка», «Алгоритми та методи обчислень».

Кореквізити – «Телекомунікаційні системи», «Кінцеві пристрої абонентського доступу».

3. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1– Проектування цифрового автомату.

ТЕМА 1. Основи роботи з числами в двійковому коді.

Переведення чисел з десяткової до двійкової системи числення. Складання чисел у двійковій системі. Робота з від'ємними числами у двійковій системі числення. Види двійкових кодів для від'ємних чисел. Проведення операцій над від'ємними числами у різних двійкових кодах. Робота з дробовими числами у двійковій системі числення. Переведення дробової частини десяткового числа у двійкову систему. Проведення операцій над дробовими числами у двійковому коді.

ТЕМА 2. Основи роботи з логічними функціями.

Побудова таблиці істинності логічної функції. Запис логічної функції у вигляді досконалої диз'юнктивної нормальної форми (ДДНФ) та досконалої кон'юнктивної нормальної форми (ДКНФ). Пошук мінімальної ДДНФ методом Квайна-Мак-Класкі. Пошук мінімальної ДКНФ методом карт Карно.

ТЕМА 3. Побудова комбінаційних схем.

Формалізація завдання створення комбінаційного автомата і складання таблиці істинності для його виходів. Аналітичний запис функцій виходів автомата. Реалізація комбінаційного автомата на логічних елементах І, АБО, НІ. Перевірка правильності функціонування автомата.

Модуль 2.

Індивідуальне завдання – курсовий проект.

Виконання курсового проекту. Оформлення пояснювальної записки та презентації. Контрольний захід.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовний модуль 1. Проектування цифрового автомату					
1. Основи роботи з числами в двійковому коді.	7	0	5	0	2
2. Основи роботи з логічними функціями.	7	0	5	0	2
3. Побудова комбінаційних схем.	8	0	6	0	2
Разом за змістовним модулем 1	22	0	16	0	6
Усього годин	22	0	16	0	6
Модуль 2					
Індивідуальне завдання	8	0	0	0	8
Усього годин	30	0	16	0	14

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Заняття навчальним планом не передбачені.	
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етап 1 – Вивчення основ роботи з числами в двійковому коді	2
2	Перевірка результатів Етапу 1	2
3	Етап 2 – Вивчення основ роботи з логічними функціями	2
4	Перевірка результатів Етапу 2	2
5	Етап 3 – Вивчення основ побудови комбінаційних схем	2
6	Перевірка результатів Етапу 3	2
7	Оформлення пояснювальної записки й презентації до курсової	2

	роботи	
8	Контрольний захід	2
	Разом	16

7. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Заняття навчальним планом не передбачені.	
	Разом	

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи роботи з числами в двійковому коді	2
2	Основи роботи з логічними функціями	2
3	Побудова комбінаційних схем	2
4	Виконання курсової роботи	8
	Разом	14

9. Індивідуальні завдання

Виконання курсового проекту на тему «Проектування цифрових автоматів».

10. Методи навчання

Застосовуються наступні методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, бесіда), наочні (ілюстрування, демонстрування) та практичні, а саме: проведення практичних занять, проведення індивідуальних консультацій протягом семестру, самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники).

11. Методи контролю

Проведення поточного контролю при здачі етапів курсового проекту, захисту курсового проекту, фінальний контроль у вигляді диференційованого заліку.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист результатів етапів на практичних заняттях	0...7	8	0...56
Виконання і захист курсової роботи	0...44	1	0...44
Усього за семестр			0...100

Білет для заліку складається з одного теоретичного (максимально сорок балів) та двох практичних питань (за кожне максимально по тридцять балів), у сумі – 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60 - 74). Мати мінімум знань та умінь. Провести розрахунки за всіма етапами з оцінкою не нижче «задовільно», виконати та захистити курсовий проект на мінімальному рівні.

Добре (75 - 89). Мати середній рівень знань та умінь. Провести розрахунки за всіма етапами з оцінкою не нижче «добре», виконати та захистити курсовий проект в обумовлений строк на середньому рівні.

Відмінно (90 - 100). Повною мірою знати основний та додатковий матеріал курсу. Орієнтуватися у підручниках та посібниках. Безпомилково провести розрахунки за всіма етапами, виконати та захистити курсовий проект без зауважень в обумовлений строк з докладним обґрунтуванням отриманих результатів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за виконання курсової роботи

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 35	до 30	до 35	100

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Абрамов С.К. Методичні вказівки до курсового проектування. – 30 с. – В електронному виді.
2. Абрамов К.Д. Основы цифровой схемотехники: учеб. пособие / К.Д. Абрамов, С.К. Абрамов. – Х.: Нац. аэрокосм. ун-т «ХАИ», 2011. – 96 с. Загальний обсяг – 89 прим.

Навчально-методичний комплекс дисципліни розміщено на офіційному сайті університету: http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/003_Obchislyuvalna.pdf та у системі дистанційного навчання Ментор: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=1662>

14. Рекомендована література

Базова

1. Prasad R. Analog and Digital Electronic Circuits: Fundamentals, Analysis, and Applications. – Springer, 2021.
2. Tokheim R. L. Digital electronics. – Glencoe, 1994.
3. Westcott S., Westcott J. R. Basic Electronics: Theory and Practice. – Stylus Publishing, LLC, 2020.
4. Прикладная теория цифровых автоматов: учеб. для вузов / под ред. К.Г. Самофалова. - К. - Вища школа, 1987. - 376 с.

Допоміжна

1. Спеціалізовані мікроконтролерні системи. Теорія і практика: Підручник / Є.І. Сокол, І.Ф. Домнін, О.М. Рисований та ін. – Харків: НТУ “ХПІ”, 2007. – 252с.
2. Nahin P. J. The Science of Radio: with MATLAB® and Electronics Workbench® Demonstrations. – Springer Science & Business Media, 2001.

15. Інформаційні ресурси

Система дистанційного навчання університету Mentor
<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=1662>